

BIBLIOTEC A

Informacions

Publicació del Servei de Biblioteques de la UAB. Núm. 9. Març de 1995

Hi trobareu:

2 El catàleg de les biblioteques: 475.000 documents

3 Relato sin título

5 Un passeig per "algunes" llibreries de Barcelona

10 Novetats dels projectes europeus: FASTDOC operatiu i MECANO GUI (Graphical User Interface)

11 La Comissió d'Arxius de la UAB

12 BIBLIOTECA INFORMACIONS al Gopher

CD-ROM

12 CD-ROM a la UAB

12 CD-ROM en xarxa: primer aniversari

15 Diccionaris i enciclopèdies en CD-ROM

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Biblioteques

CATÀLEG COL·LECTIU DE LES UNIVERSITATS DE CATALUNYA

Amb la participació de totes les universitats públiques de Catalunya, i del Comissionat per a Universitats i Recerca, que promou i lidera el projecte, el catàleg col·lectiu de les biblioteques universitàries és a punt de ser plenament operatiu. Actualment, ja funciona (i és oberta al públic) la interconnexió entre les diferents bases de dades locals (possibilitat de consulta en línia i catalogació per còpia en línia sense sortir de l'aplicació local) i ja ha estat instal·lat l'equipament (màquina i programari central). Els estudis i les proves tècniques, els acords institucionals, i les línies de finançament són molt avançats i es preveu que, en tot cas abans de l'estiu, el catàleg col·lectiu podrà ser disponible per a les biblioteques, les universitats i, a través de la xarxa de comunicacions (telefòniques, Internet, etc.), per al públic en general.

Aquesta segona fase (la primera del projecte, ja operativa, era la interconnexió dels sistemes locals entre si) permetrà la consulta bibliogràfica de tots els fons existents a les universitats per mitjà d'una única base de dades. Així mateix, incrementarà significativament –amb estalvis importants de recursos– la «catalogació per còpia» a les diferents biblioteques.

La creació del catàleg col·lectiu facilitarà la connexió amb xarxes europees de biblioteques (projecte ION –Interlending OSI Network– de la Unió Europea) i permetrà el préstec interbibliotecari en línia entre les diferents biblioteques universitàries del país.

BIBLIOTECA Informacions A

Publicació del
Servei de Biblioteques
de la
Universitat Autònoma
de Barcelona

Núm. 9. Març de 1995

Dipòsit legal: B-6.440-91
ISSN: 1130-9318

Han coordinat aquest
número:

Vicenç Allué
Núria Balagué
Rosa Fedi
Joan Gómez Escofet
Juan Morer

Edició i impressió:
Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma
de Barcelona

08193 Bellaterra
(Barcelona)

Adreça:
Biblioteca Informacions
Servei de Biblioteques
Universitat Autònoma
de Barcelona

Edifici A
08193 Bellaterra (Spain)
Tel.: (3) 581 10 15
Fax: (3) 581 20 00
e-mail IYSB2@CC.UAB.ES

Els articles signats són responsabilitat dels autors
i no representen necessàriament l'opinió
de BIBLIOTECA INFORMACIONS

El Catàleg de les Biblioteques: 475.000 documents

El 85% del fons bibliogràfic de la UAB
ja es troba informatitzat i referenciat en
el Catàleg de les Biblioteques.

14.150 volums de la Biblioteca
General

32.454 volums de la Biblioteca de
Formació del Professorat

135.372 volums de la Biblioteca de
Lletres

115.947 volums de la Biblioteca de
Ciències Socials

50.201 volums de la Biblioteca de
Ciències

14.430 volums de la Biblioteca de
Traducció i d'Interpretació

10.071 volums de la Biblioteca de
Medicina (campus)

3.992 volums de les unitats docents
de Medicina

35.740 volums de la Biblioteca de
Ciències de la Comunicació

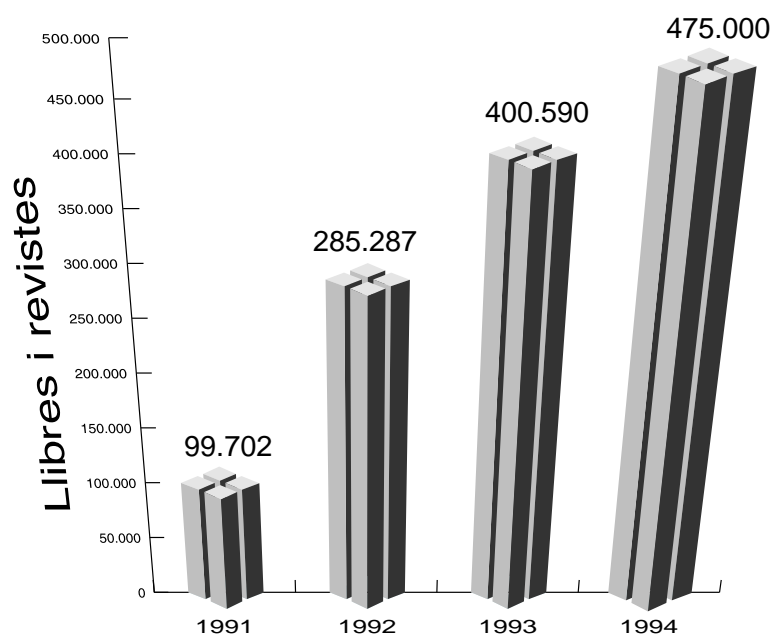
9.989 volums de la Biblioteca de
Medicina

10.369 volums de la Biblioteca de
l'Escola Universitària de Sabadell

9.989 volums de la Biblioteca de
Veterinària

I 44.534 col·leccions de publicacions
en sèrie que es troben en aquestes bibli-
oteques, en diferents serveis de la
Universitat, al Centre Borja de Sant
Cugat i a la Biblioteca del Monestir de
Montserrat.

Creixement de la base de dades de les biblioteques de la UAB

Consulteu el Catàleg directament des de:

- les onze biblioteques de la UAB
- les aules d'informàtica de la UAB
- els despatxos de professors i els laboratoris amb PC o terminals connectats a la xarxa informàtica de la UAB
- casa amb un PC connectat amb mòdem a la línia telefònica
- la Universitat Politècnica de Catalunya
- la Universitat Pompeu Fabra
- la Universitat Rovira i Virgili
- la Universitat de Girona
- la Universitat de Lleida
- la Universitat Jaume I de Castelló
- les biblioteques populars de la Diputació de Barcelona
- el Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya
- l'Institut del Teatre

i, per mitjà d'Internet, des de totes les universitats i centres de recerca del món que hi estiguin connectats.

Recordeu que per mitjà del Catàleg de les Biblioteques de la UAB i amb una sola comanda (/REMOTE) també podeu consultar els catàlegs de les institucions següents:

- Universitat Politècnica de Catalunya
- Universitat Pompeu Fabra
- Universitat Rovira i Virgili
- Universitat de Girona
- Universitat de Lleida
- Universitat Jaume I de Castelló
- les biblioteques populars de la Diputació de Barcelona
- el Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya
- l'Institut del Teatre

Demaneu la contrasenya al personal de la biblioteca.

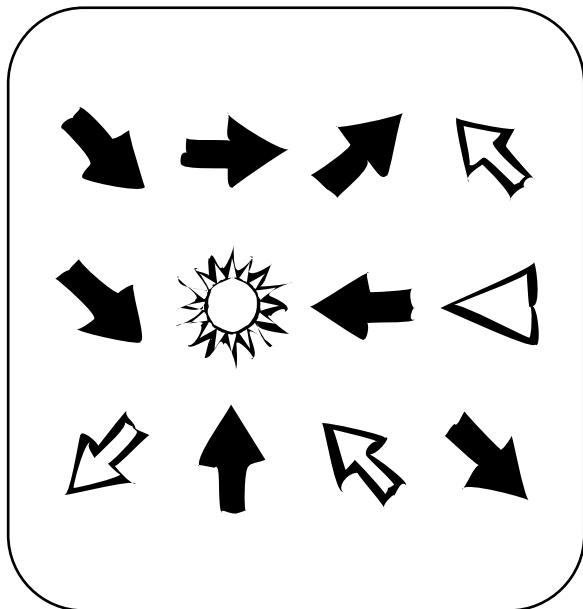
Marta Tort

Relato sin título

*«Yo siempre me había imaginado el Paraíso bajo la especie de una biblioteca.»
(Borges, 1992: 146).*

Umberto Eco se equivoca porque no los conoce. El profesor boloñés afirma en su conocido libro *Cómo se hace una tesis* lo siguiente: «Uno se lleva a casa cientos de páginas fotocopiadas y la actividad manual que ha ejercitado sobre el libro fotocopiado le da la impresión de poseerlo. La posesión de la fotocopia exime de la lectura. Esto les sucede a muchos». (Eco, 1982: 157). Este diagnóstico erróneo es comprensible, ya que Eco ignoraba la verdadera naturaleza de estos acaparadores de fotocopias. Esto no es de extrañar porque no es hasta mediados de los años ochenta cuando se descubrieron las primeras pistas fiables.

Por mi parte, como casi siempre suele ocurrir (Roberts, 1993), me topé con uno de ellos por *serendipity*. A principios de la década de los ochenta estaba de vacaciones en la melancólica ciudad de Lisboa. Como cualquier turista veraniego y pedestre, solía pasear por la ciudad a las horas de mayor solana para befa de los indígenas. Cierta tarde, hallándome a punto del colapso cardíaco, no tuve más remedio que refugiarme en el primer portal umbrío que encontré. Era, para mi desgracia, una librería de viejo llena de ácaros y moho. Pero entre un posible ataque de asma y una insolación, preferí el primero por ser un veterano de la disnea. No vislumbré ningún cancerbero y opté por adentrarme en busca de un lugar fresco. Estaba en plena expedición cuando oí una serie de sonidos bastante sospechosos acompañados por algún hondo suspiro. Contrariamente a mi acostumbrada discreción e impelido por una irreconocible malsana curiosidad, fui acercándome sigilosamente hacia aquella especie de murmullo. El terror a ser descubierto me hizo extremar mis precauciones. Pero todo fue inútil ante aquel descubrimiento. No pude reprimir un sobresalto. Esto fue suficiente para ponerlo sobre aviso. Allí estaba él. No recuerdo muy bien sus rasgos, pero nunca podré olvidar la mirada inyectada en tinta que me lanzó. Tenía entre sus manos un libro, muy bien encuadernado por cierto, que estaba ya medio devorado. Así conocí a mi primer bibliófago. De acuerdo con

mi proverbial cobardía, huí apresuradamente de aquel antro. Pero desde entonces les he seguido la pista. A finales de la década de los ochenta (Orgaz, 1988) su existencia ya era pública, empero no notoria.

Por ello es posible que el famoso semiótico piamontés no esté al tanto de las degeneraciones gastronómicas de algunos bibliófagos. Efectivamente, siguiendo la moda del *fast food*, algunos de ellos, que no saben ni lo que es un incunable, se dedican a fagocitar cantidades ingentes de fotocopias. Todavía quedan bibliófagos que son buenos degustadores de los mejores libros, aunque cada día son más difíciles de encontrar. Sin embargo, pequeños detalles les delatan. El otro día sin ir más lejos, en una biblioteca que suelo frecuentar, pedí a J. M. que me ayudara a encontrar un libro de Esperanza Guisán (1990). Me dio la signatura y fui en su búsqueda, pero no estaba en la estantería. He vuelto con frecuencia a la biblioteca y nunca he encontrado esta obra. Siempre me ha parecido muy sospechosa la sempiterna cara de felicidad y la británica sonrisa de aquel bibliotecario.

Samovar

Post-scriptum. Si el lector está interesado en saber qué es una sonrisa británica, la mejor forma de averiguarlo es leer delante de un espejo el conocido cuento de Augusto Monterroso (1990: 77) titulado «El dinosaurio», que dice literalmente: «Cuando despertó, el dinosaurio todavía estaba allí».

Menú

Borges, Jorge Luis (1992) *Siete noches*. Fondo de Cultura Económica: Mèxic (primera edició 1980).

Eco, Umberto (1982) *Cómo se hace una tesis*. Barcelona: Gedisa (original publicat en italià, 1977).

Guisán, Esperanza (1990) *Manifiesto hedonista*. Barcelona: Anthropos.

Monterroso, Augusto (1990) *Obras completas (y otros cuentos)*. Barcelona: Anagrama (original publicat el 1981).

Orgaz, Jorge (1988) *Las confesiones de un bibliófago*. Madrid: Espasa Calpe.

Roberts, Royston M. (1993) *Descobertas acidentais em ciências*. Campinas, Brasil: Papyrus (original publicat en anglès, 1989).

Un passeig per «algunes» llibreries de Barcelona

Un dels avantatges de viure en una gran ciutat és rebre ofertes diverses pel que fa a la cultura i a l'oci en general.

Des de fa força temps, diferents iniciatives s'han incorporat al món urbà de Barcelona, no sé si per apropar-nos a noves vies d'accés a la cultura, o per consumir-la, en el sentit comercial més estricte. Bé, segurament hi ha molt d'això, però no és aquest el lloc més indicat per discutir-ho. El que sí que és cert és que dia a dia ens sorprenen amb més alternatives i formes de gaudir de la ciutat.

Aquesta diversificació ha arribat al món de les llibreries, uns espais tradicionalment seriosos, massa sovint patrimoni dels erudits i dels lletraferits, que tenen com a finalitat principal fer arribar als possibles lectors la producció editorial; locals reparatits molt irregularment per la geografia urbana als quals també ha arribat el moment de canviar de fesomia i obrir-se més al ciutadà, o bé de rentar-se una mica la cara i posar imaginació en la seva projecció cultural, ja que, tots ho sabem, un bon nivell de lectura és difícil de mantenir en un món que ens batega cada dia més amb imatges i sorolls diversos.

He fet un passeig pel que anomenaria «llibreries peculiars». No són les grans llibreries universitàries, ni les especialitzades de sempre, ni els grans espais multimèdia, tampoc no són les de barri o les de vell. Són llibreries que pel seu contingut m'han semblat suficientment suggeridores per fer-ne un breu comentari.

Altair. Viatges. Antropologia. Muntanya

Balmes, 71
08007 Barcelona. Tel.: 454 29 66

És la llibreria dels viatgers, de tots aquells que volen documentar-se abans d'emprendre camí, i per això disposen d'un espai molt ampli amb un material molt ben ordenat i fàcil de localitzar (guies, mapes i plànols). L'ordenació és per continents. Amèrica està dividida en tres parts. Espanya està dividida per comunitats, i Catalunya, per comarques, tot seguint un rigorós ordre alfabètic, que, a vegades, els futurs viatgers alteren. Hi ha apartats per viatges específics de muntanya, flora, fauna, etc. En alguns punts de l'ordenació trobem referències, com per exemple: Àustria, vegeu també la Secció Muntanya. Hi ha una part im-

portant de narrativa dels nombrosos autors viatgers de la literatura, com també llibres d'art, de costums i d'indumentària, majoritàriament de cultures no occidentals. Altres materials que podem trobar-hi són CD i cassets de música ètnica; vídeos, tant de pel·lícules com de reportatges; diccionaris de butxaca i manuals bàsics de diverses llengües de tot el món. La secció de revistes també és variada, i en destaca la que té el mateix nom que la llibreria. Després d'una visita detinguda, surts amb una conclusió evident: viatjar s'ha convertit en patrimoni de molts i això es nota en la quantitat de publicacions que hi ha sobre aquest tema. A banda de les de sempre –i cal fer una menció especial a l'interès que mostren les administracions de les comunitats autònomes d'Espanya editant guies i mapes de tot tipus–, hi ha les que proposen formes alternatives de viatjar: caminant, fent cicloculturisme, seguint les rutes verdes d'un país, allotjant-se en cases rurals, viatjant amb el gos, o els *bed and breakfast* anglesos, que els francesos també han descobert i en diuen *café-couette*, i fins i tot anuaris per trobar feina durant l'estiu a tot el món.

Finalment, si no pots viatjar pots comprar-te una postal d'un dels llocs que voldries visitar, i enganxar-la en un suro on s'hi llegeixen les propostes més suggestives per buscar la companyia de viatgers intrèpids o solitaris.

Balaam. La llibreria dels museus

Doctor Dou, 11
Barcelona 08001. Tel.: 302 40 05

Els temes específics són museologia, conservació i restauració d'obres d'art: arquitectura, escultura, pintura, mobles, porcellana i ceràmica, fotografies, paper, llibres, tèxtils, pell i pel·lícules. A tot Europa, només a Munic hi ha una altra llibreria tan especialitzada com aquesta que s'acaba d'instal·lar entre la Biblioteca de Catalunya i els espais de la Casa de la Caritat. Ara per ara, els estudis universitaris que es fan sobre això són especialitzacions dels estudis d'Història de l'Art, Arquitectura, Arqueologia, Belles Arts, i fins i tot estudis científics com Químiques i Geològiques. La llibreria ha treballat per aconseguir un mailing important amb tot el món, i sobretot amb congressos nacionals i internacionals, on es dona a conèixer sem-

pre que pot. La majoria de les publicacions són en anglès pel que fa a les noves tecnologies, i en italià, ja que saben rendibilitzar molt bé la tradició i la fama de què gaudeixen. Espanya publica poquíssim, i precisament els que ho fan no són els grans museus, sinó els petits. Per aquest motiu, la mateixa llibreria voldria impulsar una sèrie de publicacions de tiratge molt reduït, amb articles d'especialistes interessats a donar a conèixer les seves tècniques i treballs. La clientela està formada per restauradors, col·leccionistes, estudiants i professors de Belles Arts, i museus de tot Espanya. També cal dir que volen animar tot això amb una sèrie de conferències, i de moment ja en tenen cinc de compromeses. La persona que ho porta és llicenciada per la UAB, filla i néta de restauradors, i engrescada en aquesta tasca per la confiança que dóna una tradició familiar a l'esquena i un mercat encara sense explotar. Em comentava que, tot i que els estudis no estan al mateix nivell que, per exemple, a Alemanya, sí que la professió ha experimentat una revitalització i un prestigi que abans no tenia. Els restauradors dels anys quaranta i cinquanta eren considerats persones d'ofici; ara es valoren també com a estudiosos de les diferents branques, però és primordial acceptar que la pràctica és fonamental, tant o més que el coneixement de tot un món teòric. Per això els que s'hi volen dedicar van a fer pràctiques amb restauradors privats.

Cómplices. Librería gay y lesbiana

Cervantes, 2
08002 Barcelona. Tel.: 412 72 83

Podem dividir el seu contingut en sis parts importants en cada una de les seccions gai o lesbica: revistes, narrativa, poesia, biografia, assaig i sida. Moltes d'aquestes seccions tenen apartats de llibres en anglès, que volen anar ampliant també amb llibres en francès. No cal dir que la narrativa i la poesia són representades per les obres dels escriptors, i que els biografiats no són exclusivament literats. La secció sobre la sida és, òbviament, necessària i majoritàriament en llengua anglesa. Pròximament obriran una secció de vídeos. També cal ressaltar altres productes, com samarretes, fotografies, pòsters, postals i complements. La llibreria té dos pisos seguint la separació que hem esmentat al principi, molt ben endreçats i càlids, on es respira un ambient de tolerància que els veïns de Ciutat Vella han contribuït a fomentar.

Librería Evangélica

Camèlies, 19-21
018012 Barcelona. Tel.: 213 66 99

Com el seu nom indica, està especialitzada en matèria religiosa adreçada als practicants evangelistes i cristians en general. Des d'un punt de vista absolutament personal i subjectiu –cal re-

calcar-ho per no interferir en sensibilitats–, dividiria bàsicament el material en obres serioses sobre fets històrics, personatges i història de la religió, i en altres no tan serioses sobre com enfocar la vida des del punt de vista cristià evangelista: pares, fills, avortament, sexualitat, tercera edat, sofriment, l'home a l'empresa, l'home a la política... Algú pot pensar per què m'atreveixo a qualificar-los així, però davant de títols com *La homosexualidad, fin de la raza*, i altres, els noms dels quals prefereixo no recordar, que donen una visió irreal de la vida i que volen resoldre els problemes amb visions simplistes i falsament alegres, no puc definir-ho d'una altra manera. Sorprenen la importància de la secció infantil i d'escriptori per la gran quantitat de contes, narracions i objectes amb motius religiosos per captar el públic més jove. També important i francament interessant és la secció de bíblies.

En general, es nota que es tracta d'una llibreria que no necessita captar clients, té els que té segons les seves creences, ja que l'ordenació dels llibres no és tal i no pretén ser gens agradable en la decoració.

Kasumi. Librería juguetería japonesa

Comte d'Urgell, 99
08015 Barcelona. Tel.: 451 62 93

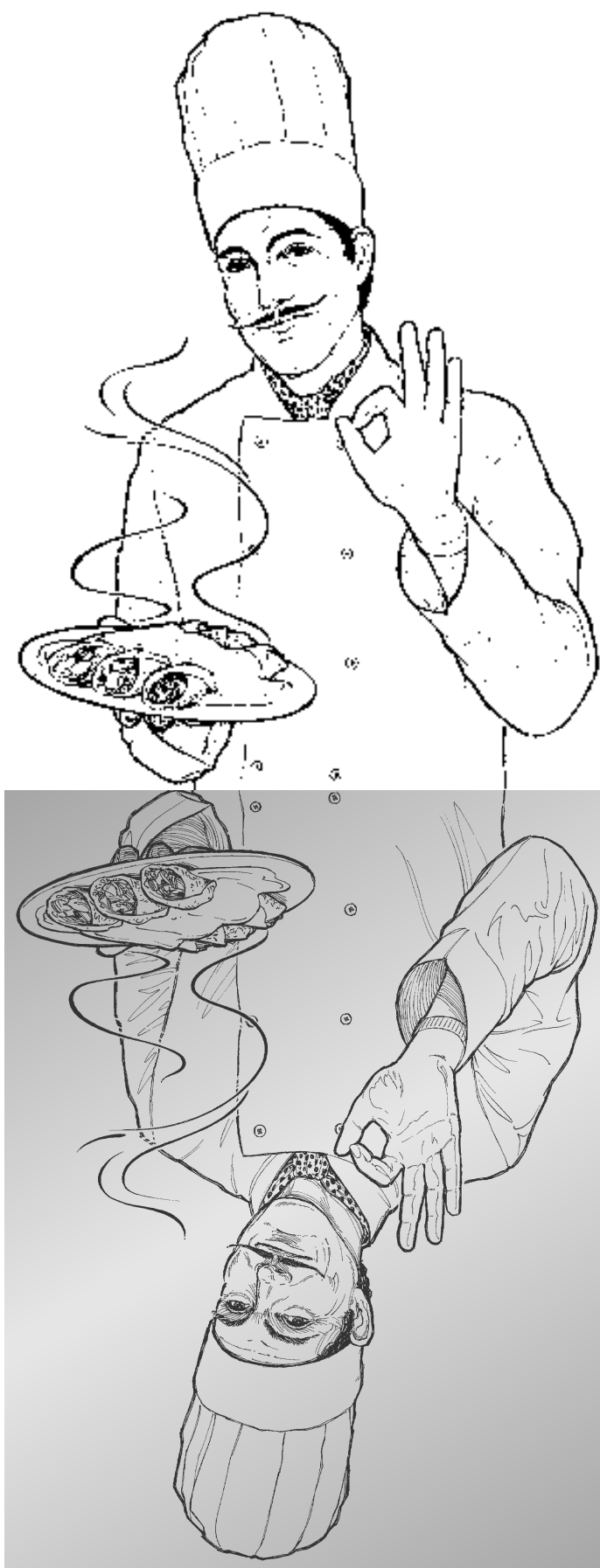
La invasió de japonesos no és patrimoni del barri gòtic o de la Vila Olímpica. Barcelona en té una població més o menys estable i suficient perquè tinguin una llibreria especialitzada, és a dir, d'autors japonesos de tots els gèneres, o bé de temes japonesos escrits en anglès i en castellà, revistes de tot tipus (moda, cuina, esports), diaris, pel·lícules en japonès fetes al Japó. Però una de les seccions que té més importància –vaig poder veure l'afluència de visitants– és la dels còmics, vídeos d'animació de les sèries de televisió, bandes sonores d'aquestes sèries, joguines originals, pòsters d'animació i objectes d'escriptori. Els consumidors, com heu pogut imaginar, són els adolescents als quals han captivat, no amb les calculadores o les màquines de fotografiar amb què van ser-ho els seus pares, sinó amb les imatges d'uns dibuixos simples, repetitius i que ni tan sols ensenyen la cultura nipona. Sabeu, però, què hi van a buscar bàsicament? Conèixer per endavant els esdeveniments dels nous capítols de les sèries que al Japó van força més avançades. I ho miren en japonès. Sense comentaris.

Kines. Librería deportiva

Tavern, 11
08021 Barcelona. Tel.: 209 07 19

Espai reduït, però agradable i ben aprofitat gràcies a l'especialització del tema. Si més no, quan comences a veure les

prestatgeries t'adones que és més ampli que el que la teva ignorància en el tema t'ha permès imaginar: llibres d'educació física, d'esports concrets i de gimnàstica, per als estudis de l'INEF... Tot i que la titulació va en augment, la falta d'edicions en català pel que fa als esports és notòria. Però el ventall s'obre moltíssim amb llibres de jocs, olimpisme, entrenaments, psicomotricitat, medicina i psicologia esportives, ioga, relaxació, educació especial, dietètica... Cadascuna de les seccions té llibres nacionals i d'importació; en canvi, els llibres i les revistes són nacionals. La venda per encàrrec és molt habitual. Em va sorprendre una secció de llibres de saldo, i molt favorablement una secció de llibres exhaurits importants que es deixen a canvi del DNI, com si es tractés d'una petita biblioteca. Una manera que tots els interessats tinguin accés a materials introbables.

Laie. Llibreria cafè

*Pau Claris, 85
08010 Barcelona. Tel.: 318 17 39*

La Laie és ben coneguda per tots, i no l'hauríem de tractar aquí, però al pis de dalt han recuperat un espai de l'Eixample i hi han instal·lat una cafeteria i un restaurant tan agradables, que sí que valen una menció d'agraïment. Llibreria d'humanitats amb seccions importants i títols ben escollits. Són les de filosofia, literatures, art i història, l'ordenació de les quals a vegades no és gaire fàcil de reconèixer. La secció de filosofia és molt àmplia en ètica, estètica i filosofia contemporània; la d'art és sobretot d'art contemporani, urbanisme i disseny, i la d'història té apartats molt concrets en relació amb els moments que vivim: món àrab i jueu, assaigs sobre la dona. Un bon lloc per estar al dia de les novetats editorials.

Mágico si

*Torrijos, 37
08012 Barcelona. Tel.: 237 09 33*

No és estrictament una llibreria, però s'hi venen llibres, a més de moltes altres coses: menjar i productes ecològics (verdures, làctics, macrobiòtics), cosmètica natural, productes de neteja, roba i sabates fetes amb productes biodegradables, música *new age*, antiestrès, per al relax i la meditació i tradicional. Pel que fa als llibres, cal dir que l'ordenació és bastant caòtica; per això el més aconsellable és mirar, remenar i demanar ajut si es necessita. El contingut dins d'una mateixa línia, la del benestar, és variada: contes d'arreu, llibres de cuina natural de tipus molt diferents, medicina alternativa (aromatoteràpia, musicoteràpia, reflexologia), sexologia, novel·les ètniques, astrologia,

ecologia, religions orientals. També hi ha revistes en la mateixa línia. Situada al bell mig del barri de Gràcia, ofereix als seus veïns la possibilitat de comprar tomàquets que fan olor, i uns pastissets d'espinacs i un te de mango molt suaus i aromàtics, en puc donar fe.

Merlín. Botiga folk-celta

Torrent de l'Olla, 66
08012 Barcelona. Tel.: 210 46 04

Com el seu nom indica, els productes que hi trobem es limiten a Bretanya, Irlanda, Escòcia, País de Gal·les, Astúries, Cantàbria i Normandia. Pel que fa als llibres, estan ordenats damunt d'escriptoris antics restaurats segons apartats com: autors maleïts; Camí de Santiago; mitologia i bruixes; literatura gallega i irlandesa; guies de viatges; cicle artúric i Merlín; món nòrdic i vikings. La música és tan important com els llibres: CD i cassetts molt ben ordenats, amb ofertes interessants. Els vídeos hi són presents amb enregistraments de concerts o amb pel·lícules de temes celtas. Hi ha pòsters de fades, d'animals, de paisatges. I, finalment, bijuteria francament bonica. Com a curiositat, em van comentar que els llibres que es venen més són els de fades, i que la clientela són les senyores de mitjana edat. De fet, tenen una col·lecció magnífica que es diu «Biblioteca de cuentos maravillosos», de l'editor Olañeta, que publica en facsímil contes d'edicions antigues, que ben segur són la delícia de les seves lectores, les quals, mentides per mentides, prefereixen les màgiques a algunes de les ridícules i vulgars dels serials de televisió.

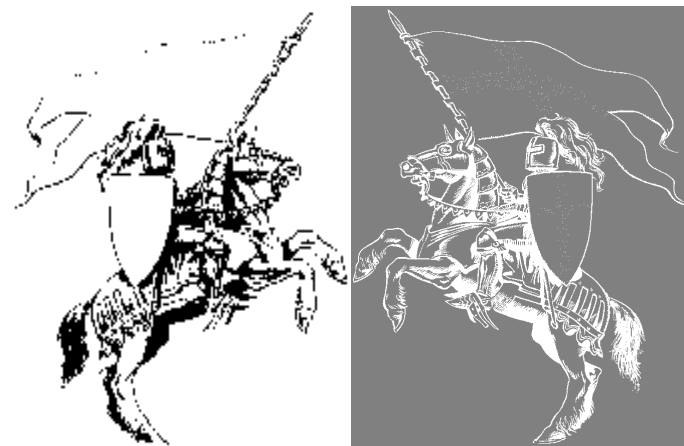
Militaria

Bailén, 120
08009 Barcelona Tel.: 207 53 85

Voldria començar dient que la persona que és al capdavant d'aquesta llibreria és un gran afeccionat i sap contagiar la seva afecció al cap de pocs minuts de parlar-ne. La seva professionalitat només mereix elogis, ja que en pocs minuts és capaç de fer-te viatjar per més camps de batalla dels que voldríem recordar. És una llibreria que neix a partir del col·leccionisme anterior i posterior a la primera i la segona guerres mundials. Aquesta afecció és palpable en el recull de medalles i condecoracions, la més antiga de les quals és una de napoleònica de la campanya de Rússia.

M'explicava que des de la caiguda del mur de Berlín i la davalada dels règims comunistes als països de l'Est, s'ha obert un mercat importantíssim per als col·leccionistes de tot el món. En aquests moments, el millor material es troba a Letònia,

Estònia, Lituània i Geòrgia, però és molt difícil treure'l. En canvi, a països com Txèquia, Eslovàquia, Polònia i Hongria, ja no s'hi pot aconseguir res, perquè els alemanys, que són els primers d'Europa, ja ho han netejat tot. Centrant-nos en l'apartat de la llibreria, hem de dir que està dividida segons les tres divisions: terra, mar i aire, és a dir, vehicles i carros, vaixells i aviació. Un altre apartat important i per a mi el més interessant és l'històric, dividit en les seccions següents: segle XIX: l'època napoleònica, principal-

ment; segle XX: armes, insígnies i medalles, tàctica i estratègia, Guerra Civil, Segona Guerra Mundial, i un apartat de tècniques policials. També n'hi ha un per uniformes, col·leccions sobre temes concrets, com ara les diferents batalles de la història, etc. A més de llibres, hi trobem gorres, cascots, baionetes, insígnies i algunes armes, poques perquè és difícil per qüestions de permisos. La producció editorial és un 65% en anglès, i molt poc en castellà, en català i en altres idiomes, com el japonès o el rus. Les revistes segueixen aquesta mateixa proporció i són totes modernes. Em va fer notar com es vol oblidar Vietnam i com es vol recordar la Segona Guerra Mundial, només mirant el volum de llibres publicats referents a ambdós temes. Finalment, i no amb falta de sorpresa per part meua, em va dir que la clientela més habitual no és la militar, sinó col·leccionistes, historiadors, maquetistes i afeccionats en general. Vaig parlar amb un client molt jove que estava fent una escrupolosa maqueta de les Ardenes, i quan vaig sortir vaig pensar que és ben veritat allò de «cada dia aprens una cosa nova». Val a dir que la primera vegada que hi vaig entrar com a clienta vaig respirar olor de ranci; devien ser les gorres de llana plenes de pols bèl·lica de qui sap on.

Llibreria Nàutica

Fusteria, 12
08002 Barcelona. Tel.: 315 05 04

És una llibreria situada prop del mar, on una cara de dona ens

pica l'ullet. La llibreria, petita, està molt especialitzada en els estudis tècnics de la carrera, però també és adreçada als aficionats en general, que són molts. Llibres d'història de la navegació, de pesca, de nàutica esportiva, plànols, cartes de navegació, etc. Hi ha qui té predilecció pels descobridors, o per les novel·les, ja siguin relats novel·lats o relats ficticis, o per la fauna i la flora, i fins i tot per la història local pesquera, sovint difícil d'aconseguir. La bibliografia tècnica forània és bàsicament en anglès, ja que l'Organització Marítima Internacional i la Lloyd's són a Londres. Hi ha una secció infantil de contes, que compren els pares aficionats al mar, per allò de començar de ben petits.

Pròleg. Llibreria

Dagueria, 13
08002 Barcelona. Tel.: 319 24 25

És la llibreria de les autores. L'ordenació de les prestatgeries és funcional; això vol dir que està d'acord amb els temps i amb les peticions dels clients. Ara ho veurem. Per exemple, la narrativa està per ordre alfabètic d'autores sense diferenciar ni país ni època. Altres apartats són: història, antropologia, psicologia, anàlisi literària, filosofia, poesia, biografies.

Fins aquí, el de sempre, però el públic comença a demanar temes com dona i església; dona i empresa; dona i violència, doncs es creen perquè, de producció editorial, n'hi ha. Altres seccions són l'epistolari, altres cultures, lesbianisme i educació no sexista.

Però el que realment m'ha sorprès molt agradablement és la secció infantil i juvenil: llibres escollits segons les edats amb criteris no sexistes. Em van explicar que és un procés que porta molta feina perquè es trien molt acuradament. Pel que fa a revistes, a Espanya les més avançades són les basques, i a Europa les més mogudes són les italianes. La llibreria té altres ofertes força interessants, com tallers literaris, seminaris, presentació de llibres i tertúlies, que en fan difusió i mantenen un esperit cívic i obert. Clients o clientes? De tot, però em deien que els pocs homes i nois joves que hi van són encantadors, naturalment no podrien ser d'una altra manera. L'espai és acollidor, pulcre, i la il·luminació el fa prou ampli; en una paraula, s'hi està bé.

Librería Santo Domingo

Sant Domènec del Call, 4
08002 Barcelona. Tel.: 317 32 22

Al barri del Call, en una de les cases més antigues de Barcelona, segons especialistes de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, hi ha

situada una llibreria molt petita especialitzada en temes esotèrics. El lloc és una petita «joia arquitectònica» que els responsables del local aprecien i procuren conservar. Tot i el grau d'especialització, i cal remarcar-ho perquè la tria dels llibres és molt seriosa i acurada, les prestatgeries ens transporten per les diferents tradicions i espiritualitats: budisme, cristianisme, hermetisme, hinduisme, islamisme, judaisme, sintoisme, taoisme, entre moltes altres menys conegudes per mi. Els apartats de cultures tradicionals i humanitats estan ordenats des de l'estudi de cultures d'orient, africanes, antiguitat clàssica, civilitzacions perdudes...; de llengües, com el sànscrit, el pali, l'hebreu...; arts com la calligrafia; fins a teràpies holístiques com l'acupuntura, l'homeopatia i moltes altres. També hi ha un apartat d'assaig modern sobre tots aquests temes, i una secció sobre els corrents actuals nord-americans respecte d'això. Una altra faceta original és la d'oferir la possibilitat de compra-venda de llibres: un client porta un llibre que ja no l'interessa, li posa un preu i els beneficis es reparteixen amb la llibreria. Aquesta pràctica només es fa amb clients coneguts per tal d'evitar que es venguin llibres robats. La venda per encàrrec, tant de llibre nacional com estranger, és molt important, atès que es tracta de material i clientela molt especialitzats. La llibreria també du a terme altres activitats, com cursos i tallers d'introducció a la simbòlica, simbolisme del tarot, meditació zen, etc. Amb la proliferació que hi ha d'espais referents a aquests temes, s'agraeix un acte de responsabilitat com és el de mantenir un nivell de qualitat com el que he vist. Després de passar una estona contemplant les novetats i els clàssics de cada tradició, t'adones que la humilitat i el respecte han d'estar renyits, per força, amb la prepotència que mostrem encara avui els *urbanitas* occidentals. A tots ells els recomano una visita.

Sargadelos

Provença, 274
08008 Barcelona. Tel.: 2150179

Els barcelonins no hi anem a comprar llibres, hi anem per una porcellana exquisida i colorista, que reproduïx tota la mitologia gallega en vaixelles, jocs de cafè i objectes decoratius. Però, de llibres, també n'hi ha. Són llibres escrits per gallecs en gallec, és a dir que en Torrente Ballester no hi és.

En canvi, els autors, com ara molts historiadors, que escriuen en gallec i en castellà hi són en ambdues llengües. L'espai destinat als llibres és francament petit, i les prestatgeries, molt plenes, estan ordenades per temes i autors. La qüestió musical s'està preparant, ja que sembla que hi haurà firmes discogràfiques a Galícia que enregistraran els autors gallecs, que fins ara han d'anar a Madrid.

De bibliothecis

Nou espai a la Biblioteca de Medicina de Bellaterra

Ja s'han acabat les obres de remodelació de la primera planta de la Biblioteca de Medicina de Bellaterra, que representen un 43% d'augment de la superfície actual de la biblioteca.

El nou espai, que ja disposa de l'equipament mobiliari, permetrà oferir un millor servei als usuaris i inclourà:

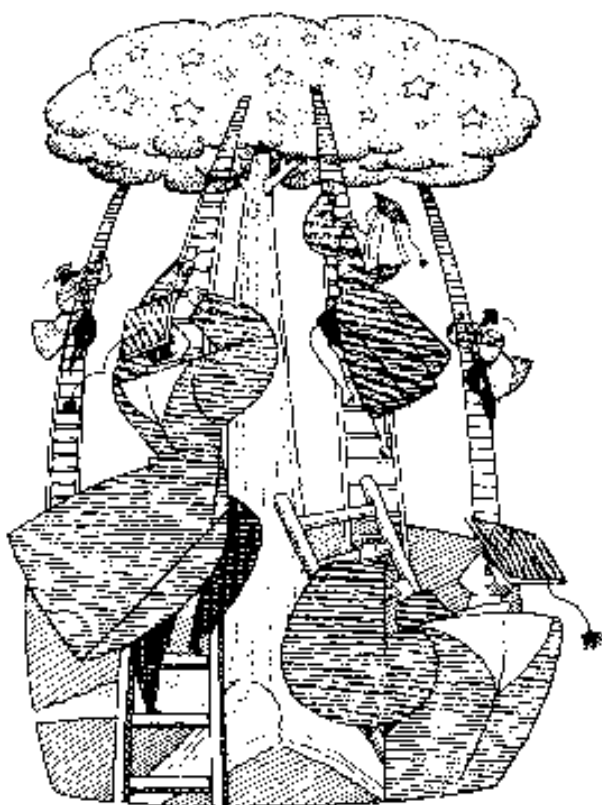
L'hemeroteca, amb 36 places de consulta i 2 terminals de consulta, que reunirà en règim de lliure accés totes les col·leccions de revistes que es reben actualment.

La videoteca, amb un increment significatiu de l'equipament: de tres a deu punts de consulta de vídeos.

El nou servei d'autoaprenentatge, que disposarà d'una col·lecció de *software* educatiu i de deu places de treball.

El servei de documentació per a la consulta de les bases de dades en CD-ROM i suport magnètic, a les quals està subscripta la biblioteca, i amb accés a la xarxa de CD-ROM de la UAB.

A més a més, es disposarà de quatre cabines de treball a disposició de professors i d'investigadors.

Donacions rebudes a la Biblioteca de Lletres durant l'any 1994

Entre les donacions que la Biblioteca de Lletres ha rebut durant l'any 1994 destaquem les següents:

La Sra. Dolors Fontfreda va fer cessió de tota la biblioteca del seu marit, Antoni Piqué: un total de 2.500 documents, entre llibres i revistes, essencialment de filosofia, literatura, història i hel·lenisme.

L'Escola Universitària de Biblioteconomia i Documentació «Jordi Rubió i Balaguer» va donar una part del seu fons antic: uns mil llibres de literatura, història i art.

El professor de la UAB Dr. Albert Balcells va donar uns mil dos-cents llibres de literatura i educació.

La Sra. Concepció Sugranyes ha donat una part de la biblioteca del seu marit, el reconegut geògraf Lluís Solé i Sabarís: uns sis-cents llibres de geografia, economia i història de la ciència.

A tots ells volem donar-los les gràcies per ajudar a incrementar quantitativament i qualitativament el fons de la Biblioteca de Lletres.

Novetats dels projectes europeus

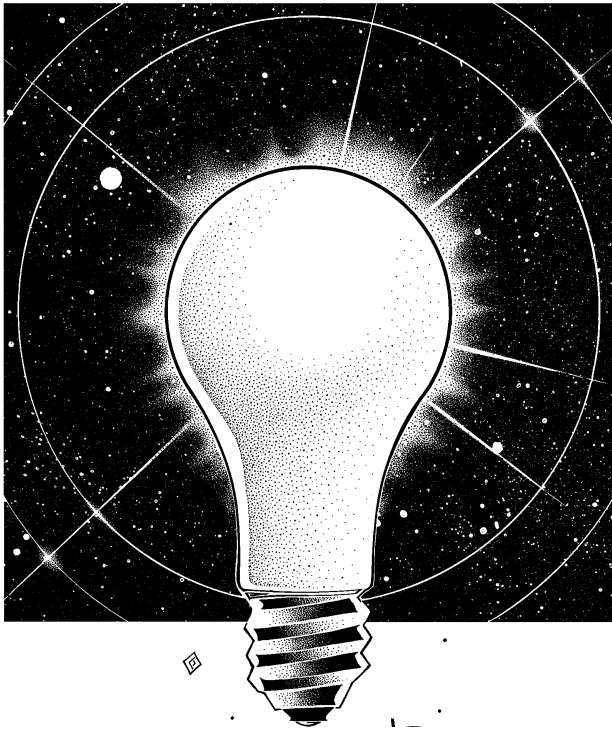
FASTDOC OPERATIU

Durant la reunió de treball del projecte FASTDOC que tingué lloc a la Biblioteca de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona, els dies 12 i 13 de desembre de 1994, es procedí a instal·lar la primera versió del sistema d'obtenció ràpida de documents que es desenvolupa en aquest projecte.

Així doncs, la Biblioteca de Ciències de la UAB té ara la possibilitat d'obtenir còpies d'articles de revistes especialitzades en química orgànica per mitjà de la base d'articles digitalitzats que es troba a l'Institut Beilstein a Frankfurt am Main. Quatre minuts és el temps que transcorre entre la tramesa de la comanda via mòdem i la recepció de la primera pàgina de l'article per fax.

Actualment es porten a terme les proves de funcionament de la primera versió, que permet fer comandes de referències extretes directament del CD-ROM *Current Facts*, editat pel mateix Institut Beilstein, o bé introduir les referències personals extretes de qualsevol altra font. Requisit indispensable és la indicació del codi identificatiu de la revista, CODEN, l'any, el volum i les pàgines.

L'equipament mínim necessari per poder utilitzar aquest sistema es compon d'un ordinador personal PC 386, amb un lec-

tor de CD-ROM, i un mòdem de 2.400 bd connectats. També cal disposar d'un fax per a la recepció dels documents.

Durant el primer dia de la reunió també es va presentar l'informe *User Survey Report*, elaborat per l'equip de la Universitat Autònoma de Barcelona, sobre la base d'una enquesta realitzada entre universitats, instituts de recerca i indústries del sector químic dels tres països participants, Alemanya, Espanya i Grècia.

Participaren a les reunions el coordinador del projecte, Dr. Reinhard Ecker, la seva ajudant, Edita Bade, i el representant de la Universitat de Patras, Ioannis Argiriadis. L'equip de la UAB, format per Isabel Filella, teledocumentalista de la Biblioteca de Ciències, la seva ajudant, Anna Lopo, i la coordinadora local, Núria Gallart. El segon dia també hi van assistir Enriqueta Fors i Concepció Juana, representants de la Biblioteca de Física i Química de la Universitat de Barcelona, i Núria Vallmitjana, representant de l'Institut Químic de Sarrià. Aquestes institucions, juntament amb la Universitat Politècnica de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili, participen en el projecte com a associats de la UAB i realitzaran les proves de la versió final del sistema.

MECANO GUI (Graphical User Interface)

L'equip de la Universitat Autònoma de Barcelona integrat per Santiago Muxach, teledocumentalista de la Biblioteca de Lletres, i Joan Pascual, informàtic del Centre de Processament de Dades, ha realitzat la proposta d'Interfície Gràfica d'Usuari, que s'integrarà en el programa que es desenvoluparà en el projecte MECANO, amb la col·laboració addicional de Carles Blas, Ferran Jorba i Núria Gallart.

Aquesta interfície està basada en l'entorn Windows, tal com quedava definit en l'Annex Tècnic del projecte. Preveu dues àrees de treball bàsiques: una d'accés a les bases de dades en CD-ROM i visualització i selecció dels resultats, i una segona de treball amb els registres acumulats, eliminació de duplicats i contrastació amb els fons de la biblioteca. S'usa intensament el sis-

tema de finestres desplegable i de botons, de tal manera que en resulta una interfície agradable orientada a personal expert.

S'ha usat l'eina de desenvolupament Zinc Engine V3.6 per al disseny de la interfície, seguint la recomanació del participant Cap Volmac, atesa la seva portabilitat a diferents plataformes. Aquesta característica fa, però, que presenti alguns problemes que queden reflectits en la documentació annexa al GUI dissenyat.

Les especificacions tècniques que determinaran la funcionalitat del sistema són elaborades pels participants de les universitats de Patras i Bergen, i en funció de la seva proposta i de les necessitats del desenvolupador del programa, Cap Volmac, es retocarà i es definirà la versió final de la interfície.

Núria Gallart

La Comissió d'Arxius de la Universitat Autònoma de Barcelona

Des del mes d'octubre passat funciona a la UAB la Comissió d'Arxius. Aquesta comissió va ser creada segons una resolució del rector de l'1 de setembre de 1994.

Les seves funcions principals són:

- establir les línies generals d'actuació en matèria de documents i d'arxius;
- estudiar i aprovar els projectes generals de planificació arxivística i documental;
- elaborar el reglament d'arxius de la UAB i proposar-lo a la Junta de Govern perquè l'aprovi.

La comissió és formada per: Salvador Alegret, secretari general i president de la comissió; Manuel Gerpe, degà de la Facultat de Dret; Esteve Padrós, director del Departament de Bioquímica i de Biologia Molecular; Josep Llopart, vice-gerent d'Economia, Joan Gómez Escofet, director del Servei de Biblioteques, Antoni Borfo, cap de l'Arxiu General Administratiu i Històric; i Dolors Pey, cap del Gabinet Jurídic. De tota manera, es preveu la possibilitat d'incloure-hi altres membres depenent del tema de què es tracti.

De moment, la comissió està treballant, d'una banda, en el sistema arxivístic de la UAB, que, un cop aprovat per l'equip de govern, serà la base per a l'elaboració d'un reglament dels arxius i dels documents de la UAB, i, d'altra banda, en la confecció d'unes circulars informatives de temes relacionats amb els arxius i els documents de la UAB.

BIBLIOTECA INFORMACIONS al Gopher

Des del mes de setembre passat, es pot consultar BIBLIOTECA INFORMACIONS al Gopher de la Universitat Autònoma de Barcelona. Dins l'apartat d'informacions del Servei de Biblioteques de la UAB, s'hi pot trobar el text complet a partir del número 7. Els articles es troben enregistrats en format ASCII i, per tant, poden ser fàcilment exportats i copiats.

Amb aquesta iniciativa, BIBLIOTECA INFORMACIONS es converteix en la primera revista de la Universitat Autònoma de Barcelona accessible en línia per la xarxa Internet, amb la qual cosa se'n facilita la consulta i la difusió més enllà del seu àmbit local.

Dins d'aquesta línia, es preveu que en un futur no llunyà els diferents articles també seran consultables en format hiper-

Els CD-ROM a la Universitat Autònoma de Barcelona

Per informar-vos de les 91 bases de dades en CD-ROM que actualment es poden consultar a la Universitat Autònoma de Barcelona, podeu sol·licitar el fullet *Els CD-ROM a les biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona (edició de 1994)* a qualsevol de les nostres biblioteques.

En aquest opuscle, les bases de dades es troben ressenyades alfabèticament, amb diverses indicacions com són l'àmbit temàtic, contingut, cobertura cronològica i geogràfica, llengua i periodicitat d'actualització, a més la de la indicació de la biblioteca on són consultables i informació de quins són accessibles per la xarxa de CD-ROM de la Universitat; tot el recull va precedit d'un índex temàtic per àrees d'interès.

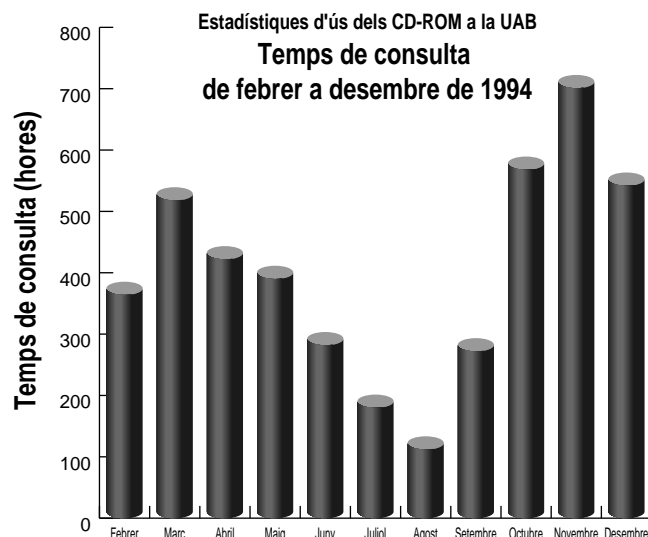
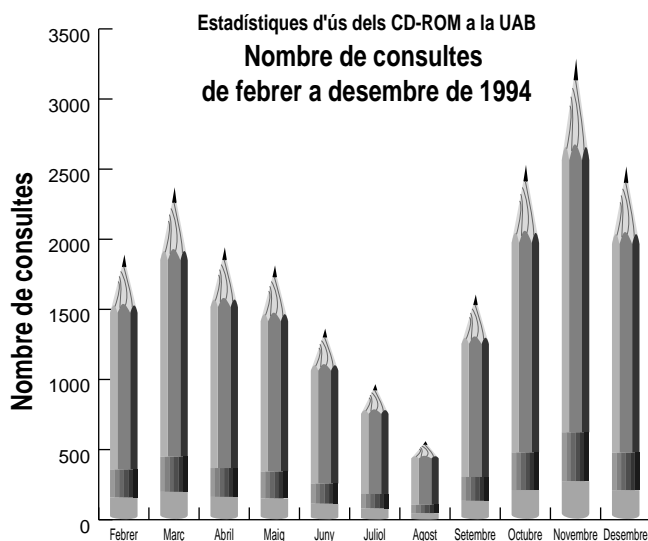
Bases de dades

CD-ROM en xarxa: primer aniversari

La instal·lació de bases de dades en format CD-ROM a la xarxa de la Universitat Autònoma de Barcelona ha complert un any i ja se'n pot fer una primera avaluació. Amb aquest objectiu, presentem les estadístiques de consulta recollides des del febrer fins al desembre de 1994. Durant el mes de gener de 1994, encara es realitzaven proves de funcionament i per això no es disposa d'estadístiques fiables.

Únicament onze ordinadors personals tenen accés a aquestes bases de dades, vuit dels quals estan situats a les sales de les biblioteques de Ciències, Ciències de la Comunicació, Ciències Socials, Lletres i a l'Hermeroteca General en règim de lliure accés, i tres més a les seccions de Teledocumentació de Ciències Socials, Lletres i Sabadell.

La incorporació de nous punts d'accés ha estat progressiva durant tot l'any 1994 i més lenta del que s'esperava. Encara queden pendents les connexions de les biblioteques de Formació de Professorat d'EGB, Medicina, Traducció i Interpretació, Veterinària i Biblioteca General. Això ha motivat un desequilibri patent entre l'oferta de bases de dades de les àrees de Ciències

Les consultes als CD-ROM en xarxa a la Universitat Autònoma de Barcelona els anys 1993-1994

Títol	Consultes		Hores de consulta	
	1993 (monousuari)	1994 (xarxa de febrer a desembre)	1993 (monousuari)	1994 (xarxa de febrer a desembre)
ABI/Inform	190	2776	147	322
BDA-Legislación Aranzadi	255	1622	121	350
Bibliografía Española desde 1976*	27	892	19	249
Bibliographie Nationale Française	135	586	54	105
Bookfind**	278	489	72	80
Books in Print Plus	170	988	69	204
British National Bibliography	88	598	29	86
Compuley Jurisprudencia	210	1769	81	431
CSIC	638	2250	330	525
Dissertation Abstracts Ondisc	120	1065	96	159
EconLIT	187	902	83	160
ERIC	160	1113	101	315
F&S Index Plus Text	79	265	30	32
ISBN	374	1246	139	294
Life Sciences Collection***	16	1619	13	417
PsycLIT	514	1750	310	417
Sociofile	114	881	53	198
Total	3555	20811	1747	4344*

* Bibliografía Española desde 1976 s'instal·la a la xarxa el mes d'octubre de 1994.

** Bookfind va ser instal·lat a la xarxa els dos últims dies de febrer de 1994 i es va retirar a mig setembre per problemes de seguretat.

*** Life Sciences Collection no va ser adquirit fins als últims mesos de 1993.

Socials i d'Humanitats i l'oferta disponible per a l'àrea de Ciències i Ciències de la Salut.

L'increment global de la consulta respecte de la situació de l'any 1993, en què les mateixes bases de dades eren consultables només en règim monousuari, ha estat molt significatiu. Les consultes s'han multiplicat per cinc i el temps d'ús, per dos. Aquesta diferència de creixement entre les consultes i el temps d'ús és determinada principalment per la facilitat d'accés, la qual permet, a persones que no coneixen prèviament les bases, d'entrar-hi i fer-se una idea de l'interès que poden tenir per als seus estudis i investigacions.

El mòdul d'estadístiques fou preparat per l'Àrea de Microinformàtica, concretament per Genís Berbel, tenint en compte l'experiència prèvia de la Universitat Politècnica de

Catalunya i les sol·licituds específiques del Servei de Biblioteques de la UAB. Permet l'estudi detallat de rendiment per títol, per punt d'accés i per les característiques de l'usuari. Aquesta darrera dada està supeditada a la informació facilitada pel mateix usuari.

També s'ofereix la possibilitat de fer suggeriments de tot tipus, que es recullen i s'examinen un cop al mes. Es pot destacar en aquest camp les queixes continuades per les poques bases de dades disponibles en castellà i en català. Aquesta demanda respon tant a la inexperiència dels estudiants de primer cicle com a la crua realitat de la importància de l'anglès com a llengua de treball en el món de la investigació.

Informació sobre consum

Creada per l'INC (Institut Nacional del Consum) i sorgida dins del Pla de Modernització de l'Administració de l'Estat, iniciat el 1992, la *Base de datos de información sobre consumo* té a veure amb els drets dels consumidors. Està agrupada en quatre blocs informatius, des dels punts de vista jurídic i bibliogràfic. La base de dades de legislació i jurisprudència (LEG/JUR) conté més de sis mil referències legislatives de caràcter estatal, autonòmic i comunitari, d'actualització diària, que han estat extretes del BOE (des de 1970), dels diaris oficials de les comunitats autònomes (des de 1986), i del *Diari Oficial de la Comunitat Europea* (des de 1986). També recull les sentències del Tribunal Constitucional, del Tribunal Suprem, dels tribunals superiors de Justícia, i del Tribunal de la CE.

La base de dades de bibliografia (BIB/PAG) consta de cinc mil registres de monografies i produccions àudio-visuals i gràfics en relació amb el consum. Inclou les publicacions editades per les comunitats autònomes. La base de dades d'arbitratge (ARB) fa referència al cens de les juntes arbitral, empreses adherides al Sistema Arbitral de Consum i dades estadístiques de les juntes arbitral. La base de dades d'informació (DIR) conté un directori d'organismes institucionals d'àmbit nacional, autonòmic i local, associacions de consumidors i organitzacions de consum tant espanyoles com estrangeres.

A tota aquesta informació, s'hi pot accedir des de diferents vies, tant telemàtiques com convencionals: mitjançant una connexió en línia (X-25), per videotex i amb disquet d'actualització trimestral. Les característiques destacables són que l'usuari pot introduir dades pròpies, i que el Centro de Información y Documentación del Consumo pot facilitar en qualsevol moment els documents que l'usuari hagi seleccionat a la base de dades.

Les quatre bases de dades estan organitzades en un sistema de menús que facilita una cerca àgil i ràpida i, concretament, les bases de dades en disquet són compatibles amb DbaseIII, DbaseIV, Foxbase2, FoxPro i altres programes compatibles amb aquests. Consultable en disquet a la Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca Universitària de Sabadell.

Rosa Fedi Molleví

Legislación: COMUNITARIA Materia: PANTALLAS DE VISUALIZACIÓN

* CONSEJO

DIRECTIVA

Número 90/270/CEE de Fecha: 29/05/90

DIARIO OFICIAL DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS

Numero L 156 de Fecha: 21/06/90

Abstract: DISPOSICIONES MÍNIMAS DE SEGURIDAD Y DE SALUD RELATIVAS AL TRABAJO CON EQUIPOS QUE INCLUYEN PANTALLAS DE VISUALIZACIÓN.

* COMITE ECONÓMICO Y SOCIAL

DICTAMEN

Número de Fecha: / /

DIARIO OFICIAL DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS

Número C 318 de Fecha: 12/12/88

Abstract: DISPOSICIONES MINIMAS DE SEGURIDAD Y DE SALUD RELATIVAS AL TRABAJO EN EQUIPOS QUE INCLUYEN DICHAS PANTALLAS.

MEDLINE i EMBASE, una bona combinació

En biomedicina, destaquen pel seu volum d'informació dues bases de dades, MEDLINE i EMBASE, a les quals es podria afegir BIOSIS Previews i SciSerch (Science Citation Index), aquesta darrera no limitada a la biomedicina, però que convé no oblidar.

Tots els que hagin utilitzat la base de dades MEDLINE hauran pogut comprovar la gran utilitat del *thesaurus* per recuperar d'una manera precisa allò que busquen. Molt sovint serà suficient trobar algunes referències bibliogràfiques amb la condició que siguin rellevants pel tema motiu de la consulta. De vegades, però, ens cal el màxim d'exhaustivitat, per exemple quan es fa una revisió o una tesi, i llavors podem dir que caldria consultar més d'una base de dades per assegurar-nos que no perdem informació valuosa.

EMBASE és una base de dades bibliogràfica que cobreix la biomedicina i especialment la farmacologia, encara que és força limitada per a temes de veterinària i de psicologia. Equival als diferents butlletins *Excerpta Medica Abstract* en paper, des de 1974 fins ara, amb una actualització setmanal.

Buida uns 3.500 títols de publicacions periòdiques d'arreu del món, de les quals destaquen les europees, amb un 53% de participació, seguides de les nord-americanes, amb un 33%. Pel que fa a altres tipus de documents, com tesis, informes i comunicacions en congressos, només aquest darrer es cobreix actualment. Aproximadament un 65% de les referències contenen *abstract*, que sempre és el de l'autor.

Dels estudis de bibliometria que han comparat les dues bases de dades, es pot afirmar que a EMBASE hi ha informa-

ció més recent que a MEDLINE, amb un desfasament d'un o dos mesos, però MEDLINE acostuma a ser més productiva quan fem una cerca, o sigui que s'obtenen més referències que a EMBASE; però, alerta, el grau de superposició de les dues bases de dades no és gaire elevat, i aquest fet l'hem de tenir present quan ens interessi fer una cerca comprensiva. Actualment els distribuïdors de bases de dades en línia ofereixen la possibilitat de fer cerques simultànies a diferents bases de dades i excloure'n les referències duplicades, de manera que s'evita de pagar dues vegades per la mateixa citació.

Consultable a la Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Ciències.

Isabel Filella Ramírez

Diccionaris i enciclopèdies en CD-ROM

Quan es parla dins la Universitat de productes en CD-ROM, normalment se sol pensar en bases de dades, siguin bibliogràfiques o d'un altre tipus, i s'oblida de les altres aplicacions. Això és fins a cert punt lògic si recordem que aquestes van ser les primeres aplicacions del CD-ROM, amb un clar caràcter substitutori de les cares connexions en línia.

Actualment, el panorama ha canviat notablement. Sense perdre aquells camps originals, els discs digitals s'han obert cap a altres aplicacions, com les obres de referència, la didàctica i l'oci, i han adoptat una orientació cada vegada més propera als grans mercats de consum domèstic.

A mig camí entre aquests dos grans mercats, el professional i el domèstic, es troben les obres de referència. Els diccionaris i les enciclopèdies en són la màxima expressió, com també per a molts són el màxim símbol de la cultura i, de retruc, de les biblioteques. Es tracta, per tant, de productes d'elevada demanda per tothom, d'alt cost i amb una estructura interna altament definida, equiparable, de fet, a la d'una base de dades.

Si, com veiem, les perspectives són afalagadores, la realitat encara ho és més, fins al punt que les enciclopèdies i els diccionaris són uns dels productes en CD-ROM amb més desenvolupament i que amenacen més seriosament amb la desaparició dels seus ancestres en paper.

L'oferta actual

En aquests moments, es disposa d'una important quantitat de títols que poden cobrir les expectatives dels principals grups d'usuaris, fins al punt que molts cops ja es pot escollir entre els productes d'editors diferents, segons les nostres necessitats.

Així, si el que necessitem és una enciclopèdia de caire general, podem escollir entre *Britannica CD*, *Compton's Interactive*,

Microsoft Encarta, *Software Toolworks* i *New Grolier*, per citar les més importants. Cadascuna té característiques pròpies: la *Britannica* és la més cara (1.000 \$), però també la més completa (incorpora tot el text de la versió impresa); l'*Encarta* és la que aprofita millor la tecnologia multimèdia i la més adient per a un públic mitjà i escolar; la *Grolier* és la més recomanada pels experts perquè ofereix una bona informació textual (sense arribar al nivell de la *Britannica*) i una tecnologia multimèdia (per sota de la d'*Encarta*) a un preu raonable; *Compton's* emfatitza les possibilitats gràfiques de manera semblant a *Encarta*; i, finalment, la *Toolworks* no és altra cosa que una segona marca de la *Grolier*.

Si l'enciclopèdia ha de servir un públic infantil, també hi ha on triar; és molt adient *My First Amazing Dictionary* per als més menuts.

Tots els títols citats s'han produït al món anglosaxó i, per tant, utilitzen l'anglès i ressalten els conceptes que els són més propers. Per salvar aquests problemes, darrerament han començat a aparèixer enciclopèdies en castellà orientades al nostre mercat, com *Laffont, diccionario enciclopédico en español* i *Enciclopedia, enciclopedia universal ilustrada en castellano*. Malauradament, es tracta d'obres amb un nivell de contingut i d'implementació molt per sota de les seves competidores nord-americanes. Això és degut al fet que al seu darrera no hi ha cap

de les grans editorials espanyoles, les quals, suposem, deuen estar preparant els seus propis productes.

A més d'aquestes aplicacions generalistes, el CD-ROM també s'està aplicant amb força èxit a les enciclopèdies temàtiques, la majoria orientades als públics familiar i juvenil. El títol més antic és *Mammals*, una enciclopèdia dels mamífers creada per National Geographic i que per primera vegada incorporava so, imatge i vídeo al costat dels textos. Dins del mateix camp, l'han seguit després títols coneguts com *The Animals* (una visita al zoo de San Diego), *Dangerous Creatures* de Microsoft, i *Zoo*, un recorregut (en català, castellà o anglès) pels animals de tot el món elaborat pel Zoològic de Barcelona i el Museu de Zoologia.

Dins l'apartat de diccionaris, l'expansió del CD-ROM potser ha estat més ràpida encara, però reduïda als circuits més professionals. Aquesta és una característica ben comprensible, perquè per a un ús corrent resulta més barata i còmoda la consulta d'un diccionari imprès, mentre que les cerques més complexes que ofereixen les versions digitals només són demanades per grups d'usuaris especialitzats.

Actualment hi ha disponibles diccionaris electrònics per a la majoria de llengües, que sovint presenten característiques multilingües: anglès, francès, italià, alemany, castellà, català... No fa gaire han començat a editar-se diccionaris per a públics no

especialitzats, com l'infantil (*McMillan Dictionary for Children*) o el d'idiomes (vegeu les versions digitals dels coneguts traductors Berlitz).

Què podem trobar a l'Autònoma?

A les biblioteques de la Universitat Autònoma, hi podem trobar una àmplia representació d'aquests nous mitjans informatius. Hi trobem bàsicament títols de caire especialitzat, com correspon al públic que els ha d'utilitzar, sense menysprear un «clàssic» com *Mammals*. Justament per aquesta raó, la majoria no presenta característiques multimèdia (so, gràfics, vídeo), excepte en el cas de les enciclopèdies *Mammals* i *Grolier*.

Com es pot comprovar en el quadre adjunt, en una gran proporció es tracta de diccionaris basats en obres impreses de reconegut prestigi en les respectives llengües: *Le Grand Robert* (francès), *Diccionari de l'Enciclopèdia* (català), *Oxford English Dictionary* (anglès) i *Scaffale* (italià). Relacionat amb els anteriors, cal assenyalar el diccionari multilingüe *Harrap's*, que permet la traducció de l'anglès al francès, alemany, italià, castellà, neerlandès, japonès, xinès, noruec, danès, finès i suec, i també entre algunes d'aquestes llengües. Més especialitzat és *Termdok*, que incorpora diferents vocabularis de terminologia tecnològica aplicada en anglès i francès.

Per acabar, volem indicar que per la branca de ciències també es poden consultar les enciclopèdies *Kirk-Othmer* i *McGraw-Hill*.

El futur

Encara que sembli un tòpic, el futur ja el tenim aquí i es diu enciclopèdies en línia. Així, el CD-ROM sembla que afectarà molt seriosament el mercat domèstic d'enciclopèdies, però per a aquells que encara en vulguin més, com biblioteques o professionals que necessitin tenir al seu abast el contingut millor i més actualitzat, s'obre el camp de les enciclopèdies en xarxa. I aquesta ja és una realitat: des de fa un quant temps, l'*Enciclopedia Britannica* disposa d'una versió consultable a Internet per mitjà de World-Wide Web (connecteu-vos amb Britannica Online a l'URL <http://www.eb.com>). Es tracta d'un servei restringit a usuaris abonats, però del qual podem veure lliurement una demo. Es tracta d'un camí que ben segur també agafarà la competència.

Quan en els pròxims cinc anys es generalitzin els ordinadors multimèdia a les llars, sembla bastant probable que les enciclopèdies en CD-ROM substituiran les tradicionals en paper. D'altra banda, els diccionaris multilingües en CD-ROM i les enciclopèdies en línia penetraran amb força dins dels sectors professionals. Dins d'aquest panorama, les grans obres de referència en paper tenen un futur ben incert, però els usuaris hi poden sortir guanyant.

On podem consultar els CD-ROM ?				
	Biblioteca Ciències	Biblioteca Ciències de la Comunicació	Biblioteca Lletres	Biblioteca Traducció i Interpretació
• Le Gran Robert de la Langue Française				☀
• Harrap's Multilingual CD-ROM Dictionary				☀
• Hiperdiccionari català-castellà-anglès		☀		
• Kirk-Othmer Encyclopedia of Chemical Technology	☀			
• Mammals : a Multimedia Encyclopedia	☀			
• McGraw-Hill CD-ROM Science and Technical Reference Set	☀			☀
• The New Grolier Encyclopedia			☀	☀
• The Oxford English Dictionary on Compact Disc			☀	☀
• Lo Scaffale Elettronico-Dizionario				☀
• Termdok	☀			

La prestatgeria

Steve Browne

The Internet via Mosaic and
World-Wide Web

Emeryville: Ziff-Davis Press, 1994. IS-
BN 1-56276-259-1

Fins fa poc, Internet només era accessible a uns quants iniciats en el món cibernètic a causa de les dificultats d'ús i de la poca estructuració dels seus serveis.

Dia a dia augmenta el nombre d'usuaris d'Internet i amb el coneixement que poden aportar és factible disposar de milions de fitxers distribuïts per tota la xarxa. Amb aquest gran volum d'informació, però, s'ha vist la necessitat d'oferir utilitats que en facilitin no sols la localització, sinó també la utilització. D'ací que, darrerament, s'estiguin popularitzant els serveis com Gopher, WAIS (Wide Area Information Server) i WWW (World-Wide Web). Mentre que Gopher permet accedir a la informació mitjançant un sistema de menús jeràrquics i WAIS realitza cerques de contingut dins de grans documents textuais o dins de bases de dades, WWW és una utilitat de navegació que estructura tota la informació i els recursos de la gran xarxa amb un sistema d'hipertext que inclou so, imatges i vídeo digital.

Per treballar amb WWW hi ha diversos programes de domini públic, com el Mosaic amb versió per a Windows.

El llibre de S. Browne comença amb un capítol introductor en el qual explica què és Internet i els serveis que ofereix. Després de dedicar tot un capítol d'iniciació a WWW, dona una visió dels seus diversos programes i exposa com obtenir, configurar i utilitzar el més conegut de tots: el Mosaic.

Mosaic, però, també permet fer ús d'altres serveis coneguts d'Internet, com FTP, Usenet o WAIS. El lector podrà, així

mateix, conèixer i modificar els diversos components que presenta cada pàgina de WWW visualitzada amb Mosaic.

L'autor facilita, finalment, una guia seleccionada dels servidors més interessants de WWW actualment disponibles.

Per la qualitat de presentació, tant pel que fa al contingut i als nombrosos exemples que l'acompanyen, com pels mètodes pedagògics emprats, aquest treball és dirigit als iniciats i també als que desconeixen el món d'Internet; fins i tot pot ser de gran interès per als que ja han utilitzat algun cop la xarxa de xarxes però que no estan informats de l'existència i de les possibilitats del WWW.

Com diu Steve Browne... WWW és fàcil. És el futur!

Rosa Fedi

Florentino Hernández Girbal

Los que pasaron por Hollywood
Madrid: Verdoux, 1992
218 p.

Molt aviat es complirà el centenari de la invenció del cinema, invenció que sembla que es veurà disputada per francesos i americans. Amb la lectura d'aquesta obra, podem entendre un xic més part d'aquest món que actualment, al cap de cent anys de la seva creació, tant ens fascina ja sigui per mitjà dels films o dels actors i directors. El que passa és que no ho farem pas a través de la porta grossa.

D'entrada, aquesta és una obra ben curiosa per tres motius: perquè es tracta d'un llibre d'entrevistes, perquè el fet ressenyat és el d'aquells espanyols que «anaren a fer les amèriques» a Hollywood, i perquè la documentació amb què es presenta l'obra és acuradíssima i molt exhaustiva.

El periodista Florentino Hernández Girbal, des de la revista *Cinegramas*, publicà els anys 1935 i 1936 tota una sèrie d'entrevistes a actors, directors i guionistes que havien passat per Hollywood amb la intenció de contribuir i beneficiar-

se del somni daurat dels estudis i de l'*star-system*. Aquestes converses ens revelen petits secrets, anècdotes diverses i un munt d'informació sobre el dia a dia de la fàbrica de somnis. D'aquesta manera, descobrim amb sorpresa que amb el naixement del cinema sonor i abans de l'aparició del doblatge, per tal de no perdre mercat estranger, Hollywood utilitzà un sistema de versions en diverses llengües dels films, que l'obligaren a emprar una extensa nòmina de personal estranger, entre ell l'espanyol. Aquest fet provocà una allau d'anades i vingudes que serviren no tant per popularitzar-los entre el públic americà sinó per consolidar les seves carreres un cop tornats a Espanya, ja fos en el cinema autòcton o en el teatre o la ràdio. Aquestes carreres ens mostren, de retruc, bona part del panorama de l'espectacle a l'Espanya dels anys trenta. Així doncs, les entrevistes serveixen per oferir-nos una primera visió que es veu àmpliament reforçada amb l'ajut dels es-

plèndids apèndixs que figuren com a complement de l'obra. Alguns dels noms citats formen part dels rostres i noms que figuraren en les grans pel·lícules de l'Espanya franquista, que, per bé que antiquades i pintoresques, més que carinclones i plenes de les consignes de la dictadura, constitueixen un testimoni més que antropològic no tan sols d'una societat i d'un país sinó d'una indústria, avantpassada de l'actual.

El trobareu a la Biblioteca de Ciències de la Comunicació.

Anna Venancio

Japan: an illustrated encyclopedia
Tokyo : Kodansha, 1993
Dos volums

De l'última dècada ençà, la influència de la cultura japonesa cap a la resta del món ha esdevingut més i més marcada. L'impacte global de l'abast industrial i econòmic japonès i el creixement profundament transformador de la seva tecnologia s'han fet sentir en la majoria dels països.

Malgrat això, el Japó és encara un país enigmàtic per a la major part de la gent

i l'interès que provoca encara és dividit entre el desconeixement i la curiositat. Una de les raons d'aquesta situació és, en part, que el Japó ha posat grans barreres a l'hora d'exportar la seva cultura, i per això encara avui dia el volum d'informació que ens fa arribar és, en termes comparatius, molt menor que la ràpida i creixent demanda.

L'enciclopèdia que us presentem és una temptativa per compensar aquest desequilibri d'intercanvi. És concebuda com una font d'anàlisi de la complexa societat japonesa del final d'aquest segle.

Està basada en una completa revisió de la *Kondansha encyclopedia of Japan*, publicada el 1983, i el cos de l'obra està format per més d'onze mil entrades. L'idioma de l'enciclopèdia és l'anglès, però, atesa la naturalesa del contingut, molts títols estan entrats basats en el sistema Hepburn de romanització, que es fa servir en la majoria d'obres en llengua anglesa publicades al Japó.

Està ordenada alfabèticament i abasta totes les àrees de la cultura i la societat japoneses, des de la prehistòria fins a l'època contemporània. Hi han col·laborat més de 1.400 especialistes del mateix Japó i 27 d'altres països. Les entrades i els articles individuals no estan signats, però al final de l'obra hi ha el nom de tots els col·laboradors. Una innovació important és la inclusió de prop de cent articles especialitzats i d'assaig, il·lustrats i signats pels autors, que complementen les entrades del cos de l'obra. Estan relacionades mitjançant diferents icones. Per a més comoditat dels lectors, se n'ha inclòs una llista completa a les pàgines de la introducció.

Com a suplement al text, hi ha més de quatre mil il·lustracions, la majoria a tot color, com també fotografies, dibuixos, diagrames, mapes, gràfics i taules explicatives. Sota cadascuna, hi ha remarcada l'entrada principal i apareixen a la mateixa pàgina o a la del costat.

Com a eines d'ajut, l'enciclopèdia inclou el *Reader's guide to the Encyclopedia*, que és com una llista de matèries dividida en set grans àrees de coneixement, sub-

dividides en matèries subordinades. Aquesta guia dóna una visió general molt estructurada del contingut de l'obra. Altres eines internes de navegació són les referències creuades (aproximadament unes mil) i l'apèndix. Aquest últim és molt complet i inclou un atlas del Japó (quaranta pàgines, amb índex propi), un índex cronològic de la història del país, un índex de les entrades bilingüe, i un seguit d'índexs de col·laboradors, traductors, il·lustradors, crèdits de fotografies i d'il·lustracions, productors, etcètera.

Es pot consultar a la Biblioteca General.

Elisa Campos

Duns and Bradsteed International
Duns 50.000 principales empresas españolas. Madrid: Duns Bradsteed, 1994

Duns & Bradstreet és una empresa líder quant a directoris d'empreses: obres que tenen com a usos principals la investigació de mercats i els mailings. En la investigació de mercats, aquestes publicacions ens permeten detectar quins són els competidors o els possibles associats, amb un recull dels seus trets bàsics.

La seva cobertura és internacional, tot i que també publica directoris d'abast nacional, com és el cas que avaluem.

La informació que ens proporcionen els Duns –tal com són coneguts els seus directoris– s'estructura de la manera següent: estadístiques de mercat del país; índex alfabètic d'empreses amb els apartats següents (adreça, telèfon, fax, any de fundació, president i gerent, nombre de vendes, treballadors i sectors que defineixen la seva activitat); índex d'empreses per activitats; índex geogràfic per províncies i poblacions; anagrames i noms comercials; empreses matrius i subordinades; i noms dels directius principals.

La informació continguda en aquests directoris té la virtut d'incloure un gran

nombre d'empreses, però la quantitat d'informació que es pot obtenir de cadascuna és bastant reduïda. Un intent per resoldre aquestes mancances ha estat l'especialització. Així, podem trobar directors especialitzats en el sector econòmic alimentari –Alimarket–; en fluxos d'importació i exportació –Censo Oficial de Exportadores– o delimitats geogràficament, com és el cas de Duns Europa.

L'any 1994, Duns publicà el seu directori d'empreses espanyoles amb dues novetats rellevants. La primera és l'ampliació del nombre d'empreses recollides, fins a cinquanta mil. La segona és l'edició d'un CD-ROM que permet la interrogació de tota la informació del directori imprès per qualsevol de les variables o combinació de variables que en formen part.

Sense cap dubte, aquestes millores creen unes grans expectatives, ja que se simplifica la cerca alhora que es guanya en qualitat i en fiabilitat. Malauradament, la versió electrònica no incorpora cap aplicació que permeti exportar la informació a un suport magnètic. La manca d'aquesta funció, quan la majoria dels CD-ROM l'assumeixen, significa una objecció prioritària, que no desmereix la qualitat de l'obra.

Consultable al Servei d'Estadística de la Biblioteca de Ciències Socials.

Paco Muñoz

Catàleg de publicacions
periòdiques de la
Biblioteca Borja

La Biblioteca Borja¹ actualment és, de les biblioteques privades que no depenen de cap organisme públic, la més important de Catalunya. Diverses causes han fet que es reunís en una biblioteca una gamma tan àmplia de documentació d'èpoques i de temes tan diversos.

La raó principal de l'existència d'una biblioteca tan impressionant és que es tracta de la biblioteca de la Facultat de Filosofia i de Teologia dels jesuïtes d'Aragó, Catalunya, València i les Balears.

Cal remarcar que l'apostolat pel qual es preparaven els jesuïtes els portava a estar oberts a tots els pobles i les races on volien evangelitzar i, per tant, calia conèixer profundament les seves cultures. És per aquesta raó que al costat dels tractats de teologia, filosofia i ètica, s'hi troben temes antropològics, costumistes o folklòrics.

El factor de creixement d'aquesta biblioteca fou el llegat per part d'eclesiàstics i d'intel·lectuals de les seves biblioteques. La concentració en aquesta biblioteca de les biblioteques d'altres cases dels jesuïtes, i els duplicats que això va generar, van fer possible intercanviar moltes obres i, per tant, va representar un nou enriquiment per a la biblioteca. Actualment, el creixement de la biblioteca es genera, a més de per les subscripcions, per l'intercanvi científic i pels donatius. Tots aquests motius han fet possible reunir en una biblioteca uns 350.000 volums i 8.075 col·leccions de revistes, anuals i diaris.

La raó d'aquesta comunicació és la presentació del catàleg d'aquestes vuit mil col·leccions. El Dr. Pere Ferrer, rector del Centre Borja, i el Dr. Ramon Pascual, rector de la UAB, van signar un conveni el 1989 en el qual van acordar

un intercanvi d'informació dels seus fons hemerogràfics mitjançant la introducció del catàleg de publicacions periòdiques de la Biblioteca Borja en el catàleg col·lectiu automatitzat del Servei de Biblioteques de la UAB. El catàleg que presentem és, doncs, fruit d'aquest conveni. És important que el fons de publicacions periòdiques de la Biblioteca Borja, com ho és el de la UAB, sigui accessible des de qualsevol centre d'investigació connectat a les xarxes Internet.

Donen valor a aquest fons de revistes la completesa d'algunes de les seves col·leccions, l'ampli ventall de documents religiosos, científics, històrics, i també la profusió de petites publicacions eclesiàstiques i de caire devocional (una quantitat immensa de fulls dominicals i parroquials), que són una font inapreciable per a la història local. Hom hi troba les millors publicacions de teologia de tot el món, i també les millors de filosofia, psicologia, història, dret, literatura, etc. Actualment es rep regularment prop d'un miler de publicacions periòdiques.

Malgrat que no és pròpiament una hemeroteca, no deixa de tenir i rebre alguns diaris molt representatius. Té un fons important de l'*Osservatore Romano*, de *Le Monde*, el *Diario de Barcelona* des del segle passat, tota la col·lecció de l'*Avui* i d'*El País*. També conserven una bona col·lecció de diaris antics, tant nacionals com comarcals i locals.

Horari de consulta: dies lectius, de 9 a 13 h, i de 16 a 20 h; dissabtes, de 9 a 13 h. És millor concertar la visita amb temps.

Adreça: Biblioteca Borja. Llaseres, 30. 08190 Sant Cugat del Vallès. Tel.: 674 11 50.

Lluís Cucurella

¹ P. Antoni Borràs i Feliu, «La "Biblioteca Borja" de Sant Cugat del Vallès», *Estudis Santcugatencs* 2 (desembre de 1983), p.45-61.

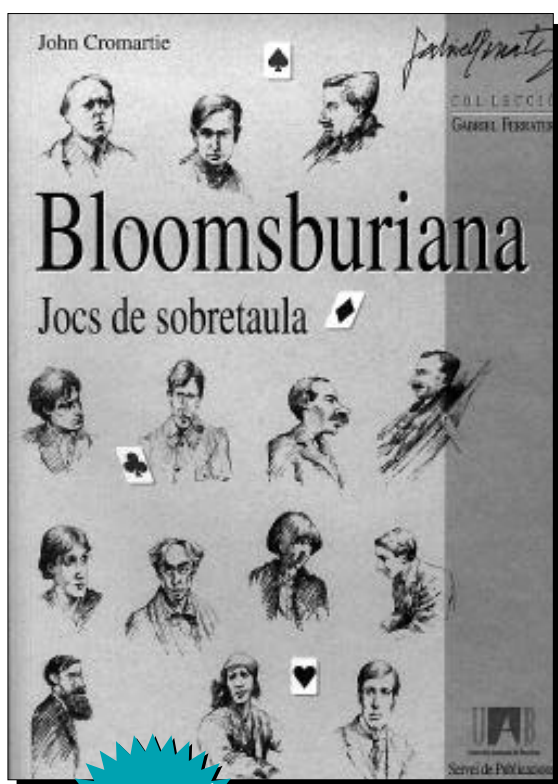

A cura de Manuel Aznar Soler
i Toni Casares i Roca
El teatre universitari a Barcelona

Amb motiu del desè aniversari de la seva creació, l'Aula de Teatre de la Universitat Autònoma de Barcelona recull, en aquest llibre, la memòria documental d'activitats, dels tallers i dels espectacles que ha dut a terme fins ara. Al mateix temps, però, i amb la intenció de contextualitzar la mateixa creació de l'Aula, aquest llibre conté una introducció històrica sobre el teatre universitari a Barcelona, la seva importància dins el món universitari i la seva influència en l'evolució del teatre a Catalunya. L'estudi de Manuel Aznar Soler (fundador de l'Aula de Teatre i professor de Literatura Espanyola a la UAB) sobre el teatre universitari des de la postguerra fins avui es complementa amb les valuoses aportacions d'Enric Gallén (historiador del teatre i professor de Literatura Catalana a la Universitat Pompeu Fabra) sobre el teatre universitari a la Barcelona dels anys trenta, i de Ricard Salvat (catedràtic d'Història de l'Art Dramàtic a la Universitat de Barcelona i director de l'Institut d'Experimentació Teatral) sobre el teatre en aquesta universitat a partir dels anys cinquanta. Finalment, la memòria documental de l'Aula de teatre, recollida i comentada en una introducció per Toni Casares (membre fundador i actual director artístic de l'Aula) també s'ha complementat amb els testimonis de diverses persones que hi han participat activament durant aquests deu anys, com els mateixos Manuel Aznar Soler i Toni Casares, a més de Jordi Castellanos, Sergi Belbel, Ton Gras, Mercè Sarrias, David Vidan, Lali Barenys, Ricard Gázquez, Nies Jaume i Joaquim Dalmau.

PVP: 2.020 PTA

John Cromartie
Bloomsburiana
Jocs de sobretaula

Bloomsburiana. Jocs de sobretaula és un recull d'històries curtes basades en fets reals descrits a les biografies dels personatges més rellevants del Grup Bloomsbury. És un fantàstic exercici d'imaginació literària, subjecte –en major o menor grau, segons la història– a la disciplina dels esdeveniments que van ocórrer.

«Un veritable descobriment. John Cromartie es posa a la pell de cada personatge amb la vivacitat del novel·lista somiador i la inflexibilitat del biògraf rigorós.»

(M. Schlegel. *New Cambridge Review*)

«Àcid, corrosiu, eficaç. Un àpat exquisit per als *gourmands* del Grup Bloomsbury i per als que encara no ho són. Cromartie es treu de la màniga una nova via per interessar-nos pels personatges que tracta, a mig camí entre la biografia i la novel·la.»

(H. Davis. *National Biographic*)

«Un reguitzell de contes captivadors, diversos en intensitats i estils, com si Cromartie s'hagués volgut desdoblar en cadascun dels personatges bloomsburians, sota una estructura unitària de plantejament.»

(E. Murgatroyd. *The Tavistock Literary Magazine*)

PVP: 2.600 PTA

Comandes:

Servei de Publicacions
Universitat Autònoma de Barcelona
Apartat postal 20
08193 Bellaterra (Barcelona)
Tel.: 581 17 15
Fax: 581 20 00

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Publicacions